

DIREKTYVOS

KOMISIJOS DIREKTYVA (ES) 2020/739

2020 m. birželio 3 d.

kuria dėl SARS-CoV-2 įtraukimo į žmogų veikiančių biologinių veiksnių sąrašą iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/54/EB III priedas ir iš dalies keičiama Komisijos direktyva (ES) 2019/1833

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/54/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksnių poveikiu darbe ⁽¹⁾, ypač į jos 19 straipsnį,

kadangi:

- (1) Sąjunga siekia išlaikyti aukštus standartus, kad užtikrintų adekvačią darbuotojų sveikatos apsaugą, o pasaulinės pandemijos kontekste tai yra ypač svarbu. COVID-19 – naujos koronaviruso sukeltos ligos – protrūkis nuo 2020 m. pradžios paveikė visas valstybes nares, sukėlė didelių visų sektorių ir paslaugų sutrikimų ir tiesiogiai paveikė visų darbuotojų sveikatą ir saugą įvairiose Sąjungos šalyse;
- (2) dabar kaip niekad svarbu griežtai laikytis nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama darbuotojų sauga ir sveikatą reglamentuojančios Sąjungos taisyklės, ir jas taikyti. Direktyvoje 2000/54/EB nustatytos taisyklės, kuriomis užtikrinama darbuotojų apsauga nuo jų sveikatai ir saugai dėl biologinių veiksnių poveikio darbe gresiančios ar galinčios grėsti rizikos, įskaitant šios rizikos prevenciją. Ji taikoma veiklai, kurią atliekant darbuotojus veikia ar gali veikti dėl jų darbo atsiradę biologiniai veiksniai, ir joje yra nustatytos priemonės, kurių reikia imtis tuo atveju, kai yra grėsmė patirti biologinių veiksnių riziką, kad būtų galima nustatyti tų veiksnių poveikio pobūdį, laipsnį ir trukmę;
- (3) Direktyvos 2000/54/EB III priede pateikiamas žmogų veikiančių ir pagal infekcijos rizikos lygį suklasifikuotų biologinių veiksnių sąrašas. Vadovaujantis to priedo 6 įžangine pastaba tas sąrašas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į naujausias mokslo ir epidemiologinės raidos žinias, dėl kurių įvyko reikšmingų pokyčių, įskaitant naujų biologinių veiksnių atsiradimą;
- (4) 2019 m. spalio mėn. Komisijos direktyva (ES) 2019/1833 ⁽²⁾ iš dalies pakeistas Direktyvos 2000/54/EB III priedas, visų pirma į jį įtraukiant daug biologinių veiksnių, įskaitant sunkaus ūmaus respiracinio sindromo koronavirusą (SŪRS virusą) ir Artimųjų Rytų respiracinio sindromo koronavirusą (MERS virusą);
- (5) sunkaus ūminio respiracinio sindromo koronavirusas 2 arba, trumpai tariant, SARS-CoV-2, sukėlęs COVID-19 protrūkį, yra labai panašus į SARS ir MERS virusus. Atsižvelgiant į šiuo metu turimus epidemiologinius ir klinikinius duomenis, susijusius su SARS-CoV-2 savybėmis, pavyzdžiui, užkrato sklaidos modeliais, klinikinėmis savybėmis ir infekcijos rizikos veiksniais, šis virusas turėtų būti skubiai įtrauktas į Direktyvos 2000/54/EB III priedą, kad būtų užtikrinta nuolatinė tinkama darbuotojų sveikatos apsauga ir sauga darbe;

⁽¹⁾ OL L 262, 2000 10 17, p. 21.

⁽²⁾ 2019 m. spalio 24 d. Komisijos direktyva (ES) 2019/1833, kuria dėl techninio pritaikymo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/54/EB I, III, V ir VI priedai (OL L 279, 2019 10 31, p. 54).

- (6) užsikrėtusieji SARS-CoV-2 gali susirgti sunkiomis ligomis, o vyresniems ir sveikatos problemų turintiems ar lėtinėmis ligomis sergantiems darbuotojams kyla itin didelis pavojus. Nors šiuo metu nėra veiksmingos vakcinos ar gydymo, dedama daug tarptautinio masto pastangų ir nustatyta nemažai vakcinų kandidačių. Todėl, atsižvelgiant į naujausius mokslinius įrodymus ir turimus klinikinius duomenis, taip pat į visoms valstybėms narėms atstovaujančių ekspertų pateiktas rekomendacijas, SARS-CoV-2 turėtų būti priskirtas 3 rizikos grupei kaip žmogui pavojingas patogenas. Kelios valstybės narės, taip pat ELPA valstybės ir kitos trečiosios šalys jau ėmėsi priemonių dėl SARS-CoV-2 priskyrimo 3 rizikos grupei;
- (7) 2020 m. kovo mėn. Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė laboratorijoms skirtas biologinės saugos gaires dėl naujojo koronaviruso ir SARS-CoV-2 užsikrėtusių pacientų klinikinių mėginių tyrimo ⁽³⁾. Gairėse nurodyta, kad su dauginimu nesusijęs diagnostikos laboratorijos darbas, pvz., sekoskaita, gali būti atliekamas patalpose, kuriose taikoma bent 2 izoliavimo lygio tvarka (2 biologinės saugos lygis, BSL-2), o su SARS-CoV-2 susijęs dauginimo darbas turėtų būti atliekamas biologinio izoliavimo laboratorijoje, kurioje slėgis yra žemesnis nei atmosferos slėgis (3 biologinės saugos lygis, BSL-3). Siekiant užtikrinti pakankamus pajėgumus ir gyvybiškai svarbaus darbo, kurį atlieka diagnostikos laboratorijos visoje Sąjungoje, tęstinumą, tai turėtų būti aiškiai nurodyta Direktyvos 2000/54/EB III priede;
- (8) atsižvelgiant į pasaulinės COVID-19 pandemijos rimtumą ir į tai, kad kiekvienas darbuotojas turi teisę į sveiką, saugią ir tinkamai pritaikytą darbo aplinką, kaip nustatyta Europos socialinių teisių ramsčio ⁽⁴⁾ 10 principe, šioje direktyvoje turėtų būti numatytas trumpas perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis. Remiantis išsamiomis konsultacijomis, tinkamu laikomas penkių mėnesių perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis. Atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, valstybės narės raginamos, jei įmanoma, šią direktyvą įgyvendinti iki perkėlimo į nacionalinę teisę termino;
- (9) Direktyva (ES) 2019/1833 taip pat buvo iš dalies pakeisti Direktyvos 2000/54/EB V ir VI priedai, kuriuose nustatytos izoliavimo priemonės ir lygiai, skirti laboratorijoms, gyvūnų infrastruktūrai ir pramonei. Siekiant užtikrinti tinkamą darbuotojų apsaugos lygį, reikėtų paankstinti tų priedų pakeitimų, susijusių su SARS-CoV-2 poveikiu, perkėlimo į nacionalinę teisę datą;
- (10) Komisija toliau atidžiai stebės su COVID-19 protrūkiu susijusią padėtį, įskaitant potencialios vakcinos kūrimą ir papildomus technologinius ir mokslinius duomenis bei įrodymus, susijusius su SARS-CoV-2. Prireikus, remdamasi šiais duomenimis, Komisija peržiūrės rizikos grupių klasifikaciją, nustatytą priimant šią direktyvą;
- (11) buvo atsižvelgta į reikmę išlaikyti dabartinį darbuotojų, kuriuos veikia ar gali veikti dėl jų darbo atsiradę biologiniai veiksniai, apsaugos lygį ir užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į šios srities mokslo raidą, reikalaujančią techninio pobūdžio pakeitimų darbo vietoje;
- (12) rengiant šią direktyvą Komisijai padėjo valstybėms narėms atstovaujantys ekspertai, teikę techninę ir mokslinę paramą. Be to, dėl Direktyvos 2000/54/EB techninio pobūdžio pakeitimų, susijusių su SARS-CoV-2 protrūkiu, konsultuotasi su trišaliu Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamuoju komitetu;
- (13) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽⁵⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos;
- (14) šioje direktyvoje nustatytos priemonės atitinka pagal Tarybos direktyvos 89/391/EEB ⁽⁶⁾ 17 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

⁽³⁾ Pasaulio sveikatos organizacijos 2020 m. kovo 19 d. dokumentas „Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease (COVID-19). Interim guidance“ (<https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1272450/retrieve>).

⁽⁴⁾ 2017 m. lapkričio mėn. Europos socialinių teisių ramstis (https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_lt).

⁽⁵⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

⁽⁶⁾ 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2000/54/EB III priedas iš dalies keičiamas pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

Direktyvos (ES) 2019/1833 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2021 m. lapkričio 20 d. Drauge valstybės narės užtikrina, kad įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi Direktyvos 2000/54/EB V ir VI priedų pakeitimų, susijusių su biologiniu veiksniu SARS-CoV-2, įsigaliojusių ne vėliau kaip nuo 2020 m. lapkričio 24 d.

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai pirmoje pastraipoje nurodytų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.“

3 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. lapkričio 24 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

4 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2020 m. birželio 3 d.

Komisijos vardu

Pirmininkė

Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Direktyvos 2000/54/EB III priedo lentelėje „VIRUSAI“ (prie *Nidovirales* būrio, *Coronaviridae* šeimos, *Betacoronavirus* genties) tarp įrašų „Sunkaus ūmaus respiracinio sindromo koronavirusas (SŪRS virusas)“ ir „Artimųjų Rytų respiracinio sindromo koronavirusas (MERS virusas)“ įterpiamas toliau pateiktas įrašas:

„Sunkaus ūminio respiracinio sindromo koronavirusas 2 (SARS-CoV-2) ⁽¹⁾ “	3	
---	---	--

(¹) Pagal 16 straipsnio 1 dalies c punktą su SARS-CoV-2 dauginimu nesusijęs diagnostikos laboratorijos darbas turėtų būti atliekamas patalpose, kuriose taikoma bent 2 izoliavimo lygmens tvarka. Su SARS-CoV-2 susijęs dauginimo darbas turėtų būti atliekamas 3 lygmens biologinio izoliavimo laboratorijoje, kurioje slėgis yra žemesnis nei atmosferos slėgis.“